

Teollisuuspoliittisen strategian laatiminen

Taustadokumentti 20.9.2024 sidosryhmätilaisuuteen

Uusi teollisuuspoliittinen strategia muuttuvaan toimintaympäristöön

Viimeaikaiset kriisit, kuten pandemia ja Venäjän sotatoimet Ukrainassa sekä pidempiaikaiset kehityskulut, kuten digitaalinen transformaatio, ilmastonmuutoksen torjunta ja geopoliittisten jännitteiden kasvu ovat muuttaneet voimakkaasti talouden toimintaympäristöä Suomessa ja koko maailmassa. Muutosten myötä valtion rooli ja koordinaatio yrityssektorilla ovat vahvistuneet. Markkinoiden avoimuutta painottavan politiikan rooli on pienentynyt valtiontukien ja protektionismin lisääntyessä.

Suurvaltojen välinen kilpailu ilmenee kansainvälisen kaupan sääntöjärjestelmän ongelmina ja maailmantalouden blokkautumisena, jossa korostuu erityisesti kriittisten raaka-aineiden ja murrosteknologioiden rooli keskeisenä strategisena voimavarana. Tämä heijastuu kansainvälisen kaupan avoimuuteen ja globaalien arvoketjujen toimintaan. Nämä muutokset ovat ongelmallisia yritysten kilpailuasemalle erityisesti pienissä avotalouksissa, kuten Suomessa.

Talouden kansainvälisen toimintaympäristön muutosten rinnalla Suomen taloudella on myös muista syistä johtuvia haasteita. Tämä näkyy muun muassa viennin heikkona kehityksenä samalla, kun se monissa verrokkimaissa on kasvanut voimakkaasti. Suomen vaihtotase on ollut negatiivinen jo 2010-luvun alusta lähtien, mikä näkyy velkaantumiskehityksenä. Suomen onkin kyettävä vauhdittamaan vientivetoista talouskasvua myös julkisen talouden tasapainottamiseksi.

Viennin heikon kehityksen ja ulkomaankaupan pitkäkestoisen alijäämän taustalla on useita tekijöitä, joihin tähänastisilla politiikkatoimilla ei olla kyetty vastaamaan riittävästi. Suomen hyötyminen teknologisten murrosten avaamista liiketoimintamahdollisuuksista sekä kyky skaalata lupaavista uusista avauksista merkittävää liiketoimintaa eivät ole olleet samalla tasolla verrokkimaiden kanssa. Myös Suomeen suuntautuvien investointien määrä ei ole ollut riittävällä tasolla teollisuuden uudistumisen ja kilpailuaseman säilyttämisen kannalta.

Edellä mainittuihin haasteisiin vastaamiseksi hallitus on päättänyt laatia pitkäjänteisen teollisuuspoliittisen strategian. Strategia sisältää vientiteollisuudelle olennaiset politiikkakokonaisuudet, kuten logistiikan, ja sen tavoitteena on kasvuhakuisten, työllistävien ja vientiin tähtäävien yritysten kasvu sekä työpaikkojen säilyminen Suomessa.

Strategia tukee yritysten kestävästä kasvusta ja kansainvälistymisestä sekä laajemmin elinkeinorakenteen uudistumista, erityisesti liittyen puhtaan siirtymän ja teknologisen murroksen globaaliin investointiaaltoon. Strategian ytimessä on globaaliin kilpailutilanteeseen ja geopolitiikan muutoksiin vastaaminen ml. tukikilpailun muutokset, kilpailukykyyn ja resilienssin vahvistaminen sekä tuottavuuden parantaminen.

Strategian keskiössä ovat erityisesti kasvuhakuiset, työllistävät ja vientiin tähtäävät yritykset, jotka pyrkivät lunastamaan paikkansa globaaleissa arvoketjuissa. Elinkeinorakenteen uudistuminen ja monipuolistuminen edellyttävät Suomen kannalta lupaavimpien globaalien kasvumahdollisuuksien hyödyntämistä. Kyky kehit-

tää ja tuoda markkinoille uusia ratkaisuja on tässä keskeinen ja edellyttää TKI-panostuksia sekä uutta osaamista ja kyvykkyyksiä. Uusien teknologioiden kehittäminen sekä kyky hyödyntää muualla kehitettyjä ratkaisuja ovat avaintekijöitä korkean lisäarvon liiketoiminnan synnyttämiseksi. Yritysten aineettomat investoinnit ovat keskeisessä asemassa tarvittavan osaamisen ja kyvykkyyksien rakentamisessa, erityisesti liittyen digitalisaation tarjoamiin liiketoimintamahdollisuuksiin ja tuottavuusuihin. Globaalien markkinamurrosten osalta strategiassa tunnustetaan erityisesti puhtaan siirtymän investointeihin liittyvät mahdollisuudet.

Strategia laaditaan yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa varmistaen, että kasvun edellytyksiin vaikuttamisen agendasta on yhteinen näkemys. Tämä näkyy hankkeen ohjausryhmän kokoonpanossa, jossa on vahva edustus teollisuuden järjestöistä: Energiateollisuus, Kemianteollisuus, Teknoliateollisuus, Metsäteollisuus, Keskuskauppakamari, Elinkeinoelämän keskusliitto sekä Teollisuusliitto. Lisäksi ohjausryhmässä ovat mukana Akava, PALTA, LVM, MMM, OKM, TEM, UM, VM, YM, Business Finland, Finnvera, VTT, Suomen Teollisuussijoitus sekä ELY-keskusten edustaja.

Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii TEM:n kansliapäällikkö Timo Jaatinen ja varapuheenjohtajana Teknoliateollisuus ry:n johtaja Matti Mannonen. Ryhmän luovuttaa raporttinsa elinkeinoministerille vuoden 2024 loppuun mennessä.

Strategian tavoitteet ja rajaukset

Strategia kokoaa yhteen Suomen teollisuuden uudistumisen ja kasvun strategisen agendan ja antaa johdonmukaisen kokonaiskuvan hallituksen teollisuuspolitiikan painopisteistä ja keinoista. Strategia antaa myös tukea Suomen vaikuttamistoimenpiteille EU:n teollisuuspolitiikassa ja siihen liittyvissä lainsäädäntöaloitteissa ja konkretisoi Suomen teollisuuspoliittisia painopisteitä EU-vaikuttamistyössä. Suomen tulee tunnistaa kansalliset etunsa entistä selkeämmin ja ajaa niitä vahvasti, ennakoivasti ja pitkäjänteisesti yhdessä saman mielisten maiden kanssa. EU-vaikuttamisen lisäksi kumppanuuksien rakentaminen liittyy uudessa geopoliittisessa tilanteessa myös muihin ulottuvuuksiin, kuten Pohjoismaiseen yhteistyöhön sekä Nato-jäsenyyden tuomiin uusiin mahdollisuuksiin.

Ohjausryhmä on määritellyt strategialle neljä osatavoitetta:

- 1. Tukea vahvojen teollisuudenalojen uudistumista niiden tuottavuuden ja jalostusarvon kasvattamiseksi ja kilpailukykyyn vahvistamiseksi**
- 2. Edistää uusien alojen vahvistumista merkittäviksi teollisuuden kasvualoiksi, monipuolistamaan elinkeinorakennetta**
- 3. Saada Suomeen investointeja vahvistamaan teollista perustaa**
- 4. Varmistaa teollisuuden tarvitsemien osaajien saatavuus**

Strategiassa tuodaan esille eri toimialojen erityispiirteitä olennaisilta osin, jotta tarve erilaisille politiikka-toimille tunnustetaan. Strategia ei kuitenkaan sisällä toimialakohtaisia lukuja.

Strategian päähuomio on vientiteollisuudessa, kuitenkin huomioiden sen kiinteä kytkeytyminen eri toimialoihin. Strategiassa ei lähtökohtaisesti suljeta pois mitään toimialoja, mutta keskitytään vientiteollisuuden kannalta keskeisimpiin toimintoihin. Viennin arvonlisäpohjaisen tarkastelun myötä huomioidaan myös ne pääosin kotimarkkinoilla toimivat alat, jotka ovat teollisuuden arvoketjuissa merkittävimpiä kotimaisen arvonlisän luomisessa. Tämä tuo aiempaa selkeämmin esille palveluiden – erityisesti digitaalisten ja dataa hyödyntävien palveluiden – merkityksen vientiteollisuuden arvonluonnissa. On huomattava, että teollisuutta koskevan datan tilastoluokitus perustuu valmistavaan teollisuuteen, eikä tuo esille palveluiden kasvavaa merkitystä teollisuusyritysten liiketoiminnassa.

Strategia kuvaa teollisuuspolitiikkaa ja siihen liittyviä julkisen vallan toimenpiteitä kansallisella tasolla. Strategia huomioi Suomen alueelliset vahvuudet ja mahdollisuudet esimerkiksi puhtaan siirtymän ja siihen kytkeytyvien investointien sijoittumisessa. Se tarkastelee alueiden erityispiirteitä ja tarpeita siitä näkökulmasta, miten alueellisesti hajautuneet voimavarat voidaan parhaiten hyödyntää kansallisessa kehittämisessä ja miten politiikassa tulee huomioida teollisuuden kehittymisedellytykset koko maassa. Strategia tunnistaa Itä- ja Pohjois-Suomen kehittämisohjelmien merkityksen kansalliselle teollisuuspolitiikalle. Strategia myös huomioi alueellisten ja paikallisten toimijoiden keskeisen roolin teollisuuspolitiikan toimeenpanossa. Esimerkiksi TE-palvelujen siirtäminen kaupungeille/kunnille vuonna 2025 avaa mahdollisuuksia parempaan yhteen sovittamiseen yritysten sijoittumiselle keskeisten toimintojen - kuten kaavoituksen ja maankäytön - sekä työvoima- ja yrityspalvelujen kesken.

Teollisuus- ja TKI-politiikka (tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopolitiikka) ovat monin tavoin lomittuneet keskenään ja tavoitteena on saada nämä politiikkalohkot toimimaan aiempaa paremmin toisiaan tukevalla tavalla. TKI-politiikan pitkäjänteiset panostukset osaamisen ja kyvykkyyksien vahvistamiseksi sekä teollisuuspolitiikan resurssien kohdentaminen lupaavimpien toimialojen ja yritysten kasvun tukemiseksi on tehtävä tiiviissä vuoropuhelussa.

Politiikkasuositusten valmistelu

Teollisuuden toimintaympäristön kehitystä koskevan analyysin perusteella ohjausryhmä on tunnistanut seuraavat avainkysymykset, joiden pohjalta käydään keskustelua vaihtoehtoisista politiikkatoimista. Tavoitteena tunnistaa vaikuttavimmat toimenpiteet, joilla voidaan tukea strategian neljää osatavoitetta.

1. Investointien saaminen Suomeen valtiontukikilpailun hallitsemassa toimintaympäristössä
2. Vientiteollisuuden kotimaista arvonlisää ja jalostusarvoa parhaiten tukevat politiikkatoimet
3. Murrsteknologioiden, datan ja tekoälyn hyödyntäminen teollisuuden uudistumisessa ja uusien kasvualojen synnyttämisessä
4. Puhtaan siirtymän tarjoamien liiketoimintamahdollisuuksien ja kiertotalouden vauhdittaminen
5. Logistiikan, infrastruktuurin ja teollisten keskittymien kehittäminen investointien saamiseksi Suomeen
6. Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen
7. Julkisten rahoittajien rahoituspolun kehittäminen ja yksityisen rahoituksen kasvattaminen
8. T&K-rahoituksen suuntaaminen parhaiten tukemaan teollisuuden uudistumista kansallisia vahvuuksia hyödyntäen ja monivuotisen T&K-rahoitussuunnitelman asettamisessa puitteissa

Strategia perustuu ensisijaisesti horisontaalisiin, uudistumista tukeviin toimenpiteisiin, joilla kohennetaan teollisuuden yleisiä toimintaedellytyksiä ja vaikutetaan yritysten toimintaympäristöön toimialasta riippumatta, niin ettei vääristetä markkinoiden toimivuutta. Mikäli strategiassa ehdotetaan kohdennettuja toimenpiteitä, tulee niiden ratkaista tehokkaasti joku tunnistettu ongelma, joka ei ratkea yksityisten markkinoiden toimesta. Toimenpiteiden osalta pyritään kuvaamaan tavoitteet, seurantamittarit, aikataulut sekä vastuutahot.

Teollisuuspoliittisen strategian suhde muihin kasvaa tukeviin hankkeisiin

Teollisuuspoliittisen strategian lisäksi hallitus on päättänyt käynnistää useita elinkeinoelämän ja talouden toimintaedellytysten kehityksen kannalta tärkeitä hankkeita. Suuri osa näistä hankkeista sisältyy hallitusohjelmaan, osa puolestaan perustuu hallituksen ensimmäisessä kehysriihessä huhtikuussa 2024 tekemiin päätöksiin. Teollisuuspoliittisessa strategiassa todetaan strategisten tavoitteiden kannalta keskeinen rinnakkai-

nen valmistelu, eikä esitetä näiden hankkeiden suhteen päällekkäisiä uusia toimenpiteitä. Tällaisia talouden ja tuottavuuden kasvua sekä suomalaisen teollisuuden kilpailuedellytyksiä tukevia käynnissä olevia hankkeita ovat erityisesti seuraavat:

Investointien edistämisen toimintamalli ja investointinyrkki. Tavoitteena on kehittää ja systematisoida strategisten investointien edistämisen toimintamallia entistä vaikuttavammaksi Suomessa toteutettavia investointien kannalta. Erityisesti tuetaan digitaalista ja puhdasta kasvua, hiilineutraalisuus 2035- ja T&K 4% -tavoitteita sekä elinkeinorakenteen uudistumista edistäviä investointeja. Toimintamalli tarjoaa lisäarvoa myös poliittisille päätöksentekijöille tuottamalla säännöllistä kattavaa kuvaa merkittävistä investointihankkeista ja tarjoamalla siten tietopohjaista tukea päätöksenteolle.

Suurten teollisten investointien verohyvityksen tavoitteena on saada sähköä hyödyntäviä mittaluokaltaan suuria teollisia investointeja liikkeelle ja samalla tukea puhtaan siirtymän teollisuuden ekosysteemin rakentumista Suomeen. Investointien vauhdittamiseksi hallitus valmistelee määräaikaisten EU:n väliaikaisen kriisipuitteiden mahdollistaman verohyvityksen suurille nettonollalouteen siirtymistä tukeville teollisille investoinneille, esimerkiksi akku- ja vetyhankkeisiin sekä fossiilivapaaseen terästeollisuuteen. Mallissa yritys saisi vähentää osan investointikustannuksistaan yhtiön maksettavaksi tulevasta yhteisöverosta. Verohyvitys myönnettäisiin 31.12.2025 loppuun mennessä uusille ja toteutettavaksi päätetyille investointihankkeille.

Puhtaan siirtymän teollisten investointien tukiohjelma, perustuen EU:n väliaikaisten kriisipuitteiden mahdollistamaan tukeen, jotka ovat voimassa vuoden 2025 loppuun asti. Valtionavustuksia voitaisiin myöntää merkittäville investoinneille teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi sekä investointien vauhdittamiseksi. On mahdollista, että investointihanke voi kuulua sekä suoran tuen tukiohjelman että investointien verohyvityksen soveltamisalaan.

Uuden Tesi-konsernin muodostaminen: valtion uudesta yhdistetystä pääomasijoitusyhtiöstä Tesi-konsernista (Suomen Teollisuussijoitus Oy) tehdään vahva teollisuuspoliittinen väline. Uuden yhtiön strategiassa varmistetaan talouskasvuun ja talouden uudistumiseen sekä investointien edistämiseen keskittyvän teollisuuspoliittisen tehtävän toteutuminen. Uusi konserni aloittaa toimintansa 31.1.2025. **Tesi-konsernin pääomitus** sen varmistamiseksi, että yhtiö kykenee edesauttamaan potentiaalisten teollisuuspoliittisten kärkihankkeiden toteutumista. Tesille allokoidaan yhteensä 300 milj. euroa (100 milj. €/v) suoria sijoituksia varten ja sijoitukset tehdään markkinasijoittajaperiaatteella.

Finnveran lainsäädäntöuudistus viennin edistämisen rakenteiden ja Finnveran vientiä tukevaa roolin vahvistamiseksi, takaus- ja takuuvastuisiin liittyvät julkisen talouden riskit huomioiden.

Kasvuyrittäjyyden ohjelma erityisesti keskisuurten yritysten kasvun vauhdittamiseksi, riippumatta toimialasta. Ohjelma pyrkii monipuolistamaan elinkeinorakennetta, jotta talouden resilienssi ja kyky reagoida kysynnän muutoksiin markkinoilla vahvistuvat.

T&K-rahoituksen monivuotinen suunnitelma tukee teollisuuspoliittisen strategian toimeenpanoa ja päinvastoin. Suunnitelmaan sisältyy kuvaus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiojärjestelmän nykytilasta, järjestelmää koskevat tavoitteet sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen päälinjaukset. Suunnitelman toimeenpano tapahtuu eri hallinnonaloilla. Tutkimus- ja innovaationeuvosto seuraa suunnitelman toimeenpanoa ja vaikuttavuutta.

T&K-panostusten kasvattaminen talous- ja tuottavuuskasvun tukemiseksi. Hallituksen päätösten mukaisesti valtion T&K-rahoitus kasvaa kehyskauden loppuun mennessä arviolta 3,75 mrd. euroon/v. Hallituksen

tavoitteena on, että yksityiset T&K-investoinnit kasvavat kaksinkertaisesti valtion T&K-lisäpanostuksiin verrattuna, jolloin T&K-menojen 4 % BKT-osuus saavutetaan vuoteen 2030 mennessä. Rahoituksen kohdentamista ohjaa valtion tutkimus- ja innovaationeuvoston linjaamat tavoitteet, joista keskeisiksi on tunnistettu yksityisten ja julkisten T&K-toimijoiden välisen yhteistyön lisääminen, yksityisten investointien vivuttaminen, T&K-osaajien riittävyys, tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien laajempi tukeminen sekä eurooppalainen ja kansainvälinen yhteistyö. Lisärahoitusta on kohdennettu toistaiseksi mm. tohtorikoulutukseen, yritysten T&K-toiminnan tukemiseen, T&K-yhteistyöhön ja tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureihin, kuten uuden supertietokoneen hankintaan.

Luvituksen sujuvoittaminen poikkihallinnollisella koordinaatiolla ja lupamenettelyiden uudistuksilla kohti yhden luukun mallia, jossa asiointi tapahtuu digitaalisesti yhden käyttäjälähtöisen lupaprosessin kautta. Työ jakautuu VM-vetoiseen aluehallinnon viranomaisrakenteen uudistukseen ja YM-vetoiseen palvelujen ja lainsäädännön kehittämiseen. Uuden rakenteen mukaiset virastot aloittavat toimintansa vuoden 2026 alussa.

Energia- ja ilmastostrategia. Käytännöksi on muodostunut, että jokainen hallitus tekee kaudellaan energia- ja ilmastopoliittisen strategian. Strategian tueksi laaditaan taustaraportteja, jotka eivät sisällä poliittisia linjauksia. Niiden lisäksi päivitetään Suomen energia- ja päästökehitystä arvioivat skenaariolaskelmat. Työssä tuotettavia skenaarioita energian tarpeesta ja päästökehityksestä hyödynnetään myös teollisuuspoliittisessa strategiassa, samoin kuin sähköverkkoihin ja -markkinoihin liittyviä selvityksiä.

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa linjataan päästökaupan ulkopuolisen sektorin toimenpiteet (liikenne, rakennusten erillislämmitys, työkoneiden ja jätehuollon päästöt, osa maatalouden päästöistä sekä F-kaasut), joilla saavutetaan EU:n Suomelle asettama päästötavoite 2030 ja hallitusohjelman mukainen hiilineutraaliustavoite 2035.

Toimialojen vähähiilisyystiekartoilla (päivitys valmistumassa) ylläpidetään tilannekuvaa ja arviota Suomen päästövähennystavoitteiden ja -velvoitteiden saavuttamisen kannalta riittävistä toimista. **Monimuotoisuustiekartat** ovat keino saada tarkempi käsitys toimialojen luontovaikutuksista ja riippuvuuksista sekä luontokadon pysäyttämiseksi tarvittavista toimenpiteistä.

Mineraalistrategiassa tarkastellaan Suomen mineraaliklusterin nykytilannetta ja kehitysmahdollisuuksia sekä teollisuuden raaka-ainehuollon turvaamista. Tavoitteena on tuottaa yhteinen näkemys suomalaisen mineraaliklusterin nykytilanteesta, politiikan tavoitteista, päälinjoista sekä tarvittavista toimenpiteistä.

TE-palvelujen siirto kunnille, lähemmäksi asiakkaita. Tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.

Pohjoisen ja Itäisen Suomen –ohjelmien tavoitteena on edistää pohjoisen ja itäisen Suomen mahdollisuuksien täysimääräistä hyödyntämistä taloudellisen kasvun, alueellisen elinvoiman, investointien vauhdittamisen, osaamisen kehittämisen ja työvoiman saatavuuden näkökulmista.

Kansallisen standardointistrategia suomalaisten yritysten kilpailukyvyn tukemiseksi ja Suomen strategisen autonomian vahvistamiseksi.

Datatalouden kasvuohjelma. Hallitus käynnistää datatalouden kasvuohjelman, jolla vahvistetaan yritysten valmiuksia hyödyntää dataa liiketoiminnan sekä tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen.

Kiertotalouden green deal on YM:n ja TEM:n johtama strateginen kiertotaloussitoumus, jossa mm. teollisuusyritykset voivat tehdä vapaaehtoisia sitoumuksia luonnonvarojen käytön taittamisesta, resurssitehokkuuden parantamisesta ja resurssituottavuuden lisäämisestä.

Suomalaisen ruuantuotannon pitkän aikavälin strategian ja elintarvikevientiä lisäävä ruoka-alan kasvuhjelman valmistelussa luodaan visio siitä, millainen ruokajärjestelmä Suomessa on vuonna 2040, mitä toimenpiteitä sen saavuttamiseksi tarvitaan ja millaisiin muutoksiin on syytä varautua.

Fingridin ja Gasgridin investointikyvystä huolehtiminen. Suomeen suunnitelluista puhtaan siirtymän investoinneista suurin osa on sähkön tuotantoon liittyviä suunnitelmia. Tilanteessa, jossa sähkön tuotannon lisäksi myös sähköä käyttäviä investointeja käynnistyy merkittävässä määrin ympäri Suomen, on tärkeä varmistaa, että verkot eivät muodostu markkinoiden tarvitsemien investointien pullonkaulaksi missään päin Suomea. Hallitus sitoutuu huolehtimaan Fingridin ja Gasgridin investointikyvystä hyvällä omistajaohjauksella sekä tarvittaessa vahvistamalla yhtiöiden pääomarakennetta vastaamaan energiaintensiivisten teollisten investointien tarpeita, varmistamaan kantaverkon kapasiteetin riittävyys sekä varmistamaan investointien toteutuminen koko Suomessa.

Työmarkkinauudistukset Suomen työmarkkinoiden kehittämiseksi joustavampaan suuntaan, tarkoituksena tukea työllisyyttä, talouskasvua, kilpailukykyä ja tuottavuuden kehitystä. Osana kolmikantaisesti valmisteltavaa kokonaisuutta mm. työmarkkinoiden työrauhaa parannetaan, paikallista sopimista lisätään, sovittelujärjestelmää kehitetään ja työllistämisen esteitä puretaan.

EU:n teollisuuspolitiikka valinkauhassa

Uuden komission ja parlamentin aloittaessa EU:n teollisuuspolitiikka on valinkauhassa. EU-tason päätökset antavat monessa asiassa viitekehyksen myös Suomen teollisuuspolitiikalle, joten ennakoiva vaikuttaminen on ensisijaisen tärkeää. Suomen teollisuuspoliittisen strategian teemojen osalta ylläpidetään ajantasaista kuvaa EU-tason keskustelusta ja tuotetaan näkemystä siitä, minkälaiset linjaukset ovat meille edullisia.

Eryteisesti Draghin raportti antaa suuntaa Ursula von der Leyenin toisen komission agendalle, peräänkuuluttaen entistä paremmin koordinoitua EU-tason teollisuuspolitiikkaa. Uusi komissio tulee olemaan ”investointien komissio” ja EU-rahoituksen rooli on tässä yksi merkittävimmistä kysymyksistä, ml. Euroopan kilpailukykyrahasto. EU-rahoituksen keinovalikoima on yksi poliittisimmista kysymyksistä.

Investointien rahoituksen rinnalla keskeinen kysymys on vähähiilistymisen ja kilpailukyyn yhteen-kytkentä sekä Clean Industrial Plan, joka näyttää pysyvän Green Dealin viitoittamalla tiellä. Energiaverkot ja energian hinta ovat keskiössä, tavoitteena varmistaa yrityksille pääsy edulliseen, kestävään energiaan ja raaka-aineisiin. Keskusteluun on tuotu Industrial Decarbonisation Accelerator Act tukemaan teollisuuden siirtymää ja kanavoimaan investointeja infrastruktuuriin ja energiaintensiivisille sektoreille.

Merkittäviä aiheita ovat myös innovaatioiden ja osaamisen merkitys teollisuuden uudistumisessa sekä julkisten tukien käyttö enemmän IPCEI-tyyppisiin projekteihin ja samalla prosessin yksinkertaistaminen, rahoituksen saamisen nopeuttaminen ja soveltamisalan laajentaminen strategisten investointien edistämiseen paremmin sopivaksi. Ensimmäisiä uuden mallin mukaisia projektiehdotuksia on ehdotettu jo alkuvuodelle 2025, esim. uusi puolijohteiden fast-track IPCEI, jota rahoitettaisiin EU:n budjetista.